

Din il-Biċċa Huta

Steve Borg

“Dave you’re coming on Sunday? U ejja come ta...as if you have anything to do at home. Mela she’s whipping you jew? I’ll fuel up today u nkellmek għada. Yes, tomorrow.”

Qata’ l-linja, tmattar waħda, ħares lejn il-jott tal-fidda li kellu fuq il-kabord ta’ warajh, rigal f’għeluq sninu mill-impiegati biex jiċċelebra l-imħabba kbira li kellu lejn id-dghajjes tal-ibburdjar, imbagħad dawwar il-ħarsa ta’ wiċċu lejn il-kikkra tal-kafè li kellu quddiemu. Kien kesaħlu.

Żebbeg minn wara l-ħġieġ trasparenti li kien jifred l-uffiċċju tiegħu mill-iskrivaniji fil-kamra ta’ quddiemu, fejn seta’ jsegwi lill-impiegati jitkellmu fuq it-telefown waqt li jniżżlu l-prenotazzjonijiet li qeqħdin jidħlu tal-għixi li kien qeqħdin jagħmlu t-turisti fil-lukandi u l-appartamenti minn kull rokna turistika ta’ Malta.

Harstu tieqaf fuq wieħed mill-ġuvintur, meħdi jittanta tfajla Ingliza li jidher miġbud lejha mqar biex jehodha xi mkien. Oħra bieżla tgħodd kemm għandha turisti mniiżżlin għall-mawra madwar Malta, fejn ikollhom l-opportunità jistagħġibu bl-irdumijiet ta’ Had-Dingli u jgħumu fl-ibħra čari kristall ta’ Bejn il-Kmiemen.

It-tifsir li kienu jagħtuhom fil-browxers kien stagħġġib klassiku u bla tmiem, mimli superlattivi li jekk tagħlaq għajnejk tinsa li wasalt hawn tgħum qalb l-eluf qisek sardina ġo landa tal-preserv, u minflok taħseb li qiegħed taħt is-siġar tal-ġewż tal-indi f’Tahiti jew il-Maldive bi xtajta ramlija kollha għalik. Waħdekk, bħal meta nħolqot id-dinja.

Gwidi esperti u tgawdija t'esperjenza unika b'għażla wiesgħa ta' ikel tipiku regionali u nbid magħsur minn dirghajn l-ghassara fl-art imsaħħra, u inkantevoli ta' Kalipso. U anki d-dehriet inkantevoli. Baħar mimli ħut ta' kull speċi fil-qalba tal-Mediterran. Pajsaġġ naturali mżejjen bl-oħla sbuħija tal-ħolqien.

Jagħtuk l-impressjoni li meta Alla ħalaq id-din jaħdem bla nifs biex ifassal lil Malta u l-aħħar jum kompla l-bqja tal-ígbla u l-meded tal-artijiet u l-wesgħat tal-ibħra fejn jgħixu popli oħra. Imma l-flus ma jsirux bl-onestà u bl-irġulija imma jafu l-għerq tagħhom fuq riklamar qarrieqi u bl-iskop ewlieni li jqaxxruhom ħajjin. Kif ingħidu, juruk id-debba u jqabbzulek il-ħmara.

Tfajla mbaċċena u qasira, jekk fiha ħames piedi, wiċċha bajdani u faqmi għaddejja ddaħħan sigarett wara l-ieħor qisha ċumnija, iżżarrat il-kliem li tgħallmet mit-triq hekk kif qalulha li għall-mawra t'Għawdex, li bihom kienet se ddawwar ewro, ma baqax post u allura kolloks sarilha, kif ingħidu, suf. Forsi tipprova thajjarhom imorru ħamex ijiem wara, inkella xi ġita ta' jum sa Sqallija.

“Guys, jaqaw aħna llum xalata? Ejja come on, stay focused on what you’re doing. I’m not paying you in dimes, al madonni. Squeeze the buggers’halli lanqas ikun baqgħalhom għal kafè l-airport. I want more effort.”

Kieku li ssawwat bil-frosta kien għadu permessibbli bħall-argużin fuq ix-xwieni ta' żmien il-kavallieri, forsi kien jitħajjar jużaha u jagħtihom daqqtejn sew, imma tort il-unions tal-ħaddiema u n-nejk žejjed tagħhom, iż-żmenijiet kien issa nbidlu u ma setax. Ma kienx jaf x'imissu jagħmel tħlief jitħażżeen u jegħreq f'demmu.

“Can someone make me another coffee?” għajjat, biex jikser il-monotonija tal-geġġwiġiha shiħa.

Telaq 'il barra bil-herra, daħal fil-karrozza u beda jsuq fuq rottu li mdorri biha, ġareġ mit-taħwid tat-traffiku, ġibed lejn it-Triq tal-Barrani sakemm wasal Birżeebuġa. Kulma kien hemm fil-bajja ta' San Ġorġ kienu dawk l-għexieren ta' qxur żgħar tal-baħar, xi tliet kenuri tal-fajber u ftit xjuħ mitluqin fuq il-bankijiet għad-dell tal-bruka huma u jlabilbu fuq it-temp. Qalb dawk il-qxur u l-opri, xi wħud fuq il-parat, xi ċattri mxattrin mistreħin mal-ħajjt ta' taħbi it-triq qalb il-kappar u l-kromb jikber mix-xquq mhux imkaħħlin, kien hemm il-kajjikk ta' Fredu l-Joni.

Għalkemm mhux ta' sid għajjur għall-opra tiegħu għaliex lanqas il-mustacċċ ma jindenja jiżbzogħ kif suppost, xorta waħda l-kajjikk ifisser għalih id-differenza bejn l-ġħakkarija u ħajja ta' idu f'halqu. Sieket marbut mal-moll ħudejn l-iskal, u pront biex iniżżeż dawk l-erba' kaxxi ħut li qabad biex jaqla' dik ix-xi ħaġa žejda mal-paga minima li kellu bħala naddaf tax-xtajta fil-Qajjenza, forsi jgħajjex b'mod diċċenti lil martu u wliedu.

Il-galantom tagħna tefa' l-karozza fil-ġenb, ġareġ u ttawwal 'l-isfel. X'fortuna llum, eż-żott sabu dieħel.

“Il-lami lami, x'kumbinazzjoni. *Hi Freddie, how are you?*” b'ton bħallikieku huwa l-aqwa ġhabib li għandu fid-dinja u li jieklu l-kirxa flimkien.

Dak ġares 'il fuq lejh, qis u bħal anglu li jisma' leħen u jħares aktar 'il fuq fis-smewwiet, b'leħja ta' jumejn fuq flokk tas-suf isfar mimli dlik tad-didżi u ż-żejt.

“Hawn, Sur Triganza, għadna kif dħalna minn barra”, wieġbu xott xott.

“Temp sabiħ, hux? Isma', għandek xi ġħuta sabiħa għalija?”

Kliem fil-vojt. Bħallikieku l-ieħor se jmerih u jgħidlu.

“Zraben tal-ġilda farrada u għotnej bojod tal-lokijiet qbadna bil-għażwel. Nagħmillek wieħed? X'tippreferi għas-sinjura? Għandi biċċa ta' katusa mkissra, tridiex? Tigi tajba mal-aljotta.”

Minflok qallu, “Għandi fellus ta' ċerha, cippulazza fiha tliet kilo. Ara kemm hi sabiħa din il-ħuta. Denċi...”

“Aġħtini dik. Id-denċi. Kemm tiġi? Aġħtini prezz tajjeb.”

“Din tiġik ġħamsa u erbgħin ewro.”

“U ejja, tisraqnix taf! *Twenty-five...iva fuu tletin.*”

“Manistax, sinjur. Mela ma tafx il-mistier kemm jiswini? Lanqas haqq id-didżi.”

“Aġħtihieli għal tletin? Mingħajr riċeverta.”

“Ma nistax. Jiena mimli spejjeż, konzijiet biex insannar. Dawn is-snana tal-*stainless steel*. Spejjeż tan-nases, l-għażula u l-irkaptu. Hemm l-iskariġġ... irrid nitma' l-familja.”

Hareġ il-kartiera u newwillu tletin ewro u għamel biex jaqbad il-ħuta. Il-Joni bejn għaliex staħha u bejn ġaseb li qiegħed joħlom, telaq il-ħuta minn idu. Il-ħuta lill-galantom swietlu daqs eskursjoni għal tnejn min-nies, li minnhom ibiġi sitt mijja fil-gimġha fl-eqqel tas-sajf.

“Jiena dejjem mingħandek nixtri. Ma nafx għaliex titolbu ġafna flus. Għal din il-biċċa ġħuta li qbadt hekk kif toħroġ hawn barra.”

“Dik ġħuta tajba. Sinjur, mela ma tafx kemm intrigu? Is-sajd ieħes għax il-bniedem magħmul għall-art, mhux biex ikun fuq il-baħar.”

Sewwa jghidu li min għandu l-flus irid aktar xi jrekken. Bħallikieku bi drid li jibqgħu jistagħnew fil-ġid u jekk jistgħu ma jħallux loqma għal ġaddieħor, ma jmurx dan jogħiela fis-soċjetà u wliedu xi darba jeħduha ma' wliedhom. Ma tarax, li t-tfal tal-Joni jsiru nurologisti jew toħbi tal-annimali. Imma kif jgħidu l-flus ifittxu l-flus, anki fiż-żwieġ. Qiegħed il-ħuta fil-karozza u saq lura.

Il-Hadd meta telgħet ix-xemx kien digħi qiegħed fuq il-jott fil-marina tal-Imsida. Sieħbu David wasal kwarta warajh. Kollox kien lest. Il-jum ta' qabel kien

ra li l-frigġġ tkun mimlijha bix-xorb ta' kull tip, ikel xi jnaqqru u miegħu fil-*picnic coolers* kellyu d-denċi mħawra bl-insalati magħha li għamel id-dar.

“You’re going out with Dave tomorrow, honey bun?” staqsietu l-mara.

“Iva, tas-soltu hanini”, qalilha. Ftit kliem kien biżżejjed.

“I think I’ll take the dog out mela.” Mur emminha.

Hekk kif ħallew iċ-ċimi minn mal-puntuni bdew jaqbżu lil Manoel Island. Kellha tkun ġurnata sabiha, baħar ħtiegħa u d-dinja quddiemhom. Meta resqu viċin il-ponta ta' Tignè, beda jgħen neb il-jott, huwa u jnaqqas is-saħħha tal-magni biex jersaq lejn l-art. David qaleb żewġ paljetti tal-lasktu li tħaxknu mal-blat u fil-pront telgħu żewġ tfajljet fihom għidma tajba.

“Have you been waitin’ long?” staqsiehom.

“Only half an hour. But it’s worth it. We do not see the sea in Frankfurt. Only grey skies and big buildings. Malta is wunderbar.”

Komplew jitlajjaw max-xtajta sa qabżu l-Aħrax tal-Mellieħha u l-irdumijiet ta' Kemmuna u tefgħu l-ankra f'daħla żgħira mdawra bi blat għoli mhux tant 'il bogħod mill-batterija ta' Ras il-Qala. Ma kienx hemm il-mases ta' nies bħal f'Kemmuna. Waħda minnhom neħħiet it-topp tal-bikini bid-disinji tropikal u kixxfet par żejżiet sputnati. L-ohra ddakkret minnha u għamlet l-istess. Qabżu jgħumu u bdew jintrassu mat-tfajljet.

“We are in Gozo, most of them are farmers. A backwater, I would say,” qalilha bl-arja ta' skoperta ta' Kristofru Kolombu.

Il-Ġermaniżi tghidx kemm għoxew bil-post, għamu kif jafu, u telgħu jixxemmx fuq il-jott waqt li hu u David bdew iferrgħu l-inbid ingazzat u jgħibu l-ikel merfugħ mill-kabina. Id-denċi dehret maestuża u tassew tiftahlek l-apptit, digħi mħejjija mgħollija, miksi ja bil-ħwawar, tadam irqiż u l-qtar ifuħ taż-żejt taż-żebbugħa.

“Din il-ħuta tajba daqs li nieħdu Scoglitti għand Il Sakkaleo,” saħaq David.

“Hasra li ma għandniex il-lemon sorbet li jkollu.”

“Bro, ittawwal waħda isfel fil-friżer, ha tara.”

“Okkja man, kemm int tajjeb.”

“Are you enjoying yourselves, girls?” staqsiehom.

“Il-mara għadha ma’ dak?”

“Iva ta, silly bitch.”

“U inti buy her a handbag ta’ Louis Vuitton, forsi ggiegħlu jgħir għalik.”

“Hallik mill-mara tiegħi. Issa ninżlu isfel magħhom u jekk jaċċettaw, inpartuhom ma’ xulxin.”

“Too right. Mela biex jieklu u jixorbu biss!”

“What a nice fish, it tastes so divine,” qaltru waħda minnhom.

“It’s sea bream. I caught it yesterday,” għidbilha.

“Oh really! No, I don’t believe you.”

“Of course I did. Fishing comes natural to us Maltese. We all know how to fish. I’ll show you.”

“X’se tivvinta? X’se tagħmel?” staqsieh, waqt li qam minn fuq il-pultruna tax-xemx.

Niżel isfel u beda jqalleb f’kaxxa tal-ġħoddha. Minnha ġareġ xlief bi tliet snanar, illixka bi tliet gamblu minn dawk li kellu fil-frigġ għall-prawn cocktails, u tefha’ fil-ġenb tal-jott jistad għall-qiegħ. Ma għaddewx għaxar minut li ma qabadx burqx.

“Wow, it’s true. Sorry, I didn’t believe you,” qaltru dik l-aktar miġbuda lejh.

U ftit wara tella’ għarusa. Wara kollox mhux daqshekk diffiċli li tistad. Kulma trid naqra paċenzja. Kien jagħmel sew li lis-sajjieda ma jafdhomx. Min jaf kemm jaqilgħu flus jaqbdu l-ħut li hu, wara kollox, ta’ kulħadd. Ja ħallelin.

Nesa dan jew qatt ma ndenja jaħseb li Bejn il-Kmiemen, minn fejn kien qiegħed jimpala l-mijiet tal-eluf kbar kull sena, kien ukoll wirt komuni u mhux sar tiegħu b’xi testament tal-familja.

Issa qiegħed jerġa’ jmissu u qabad ġħuta żgħira li, mgħaddsa li hi, belgħet is-sunnara waħda sew. Qabadha mill-ġenb biex jifthilha l-għargħi ġalli jeħlisha mis-sunnara imma fil-pront tgħawġġet u niggżitu.

Tfit sekondi wara ġħass fawra ta’ wġiġi tiela’ minn idu għal ma driegħu u t-tektik beda jiżdied u jtarraxlu ġismu, u jersaq lejn qalbu. Hasra li kien għamel pacemaker ma’ qalbu sena ilu u t-tobba qalulu joqgħod attent.

X’tagħmel? Hawn hu l-eroj tagħna u s-sid tal-jott, ta’ kumpanija li tagħmel nofs miljun ewro qligh fis-sena, b’appartament f’Londra u dar fit-Toskana, li bl-ġherf bla qies tiegħu lil din il-ħuta żgħira bil-lewnej kannella mitfi bi dbabar skuri, tiswa sold mill-antiki ma għarrafhiex. Pastizz. Tuba. Għoxx.

Jahasra, kieku hemm Fredu l-Joni ta’ Birżebbuġa mal-ewwel kien jgħidlu li traċċa, l-aktar ġħuta velenuża f’Malta. U li kulma kellu jagħmel hu li jaqtgħalha x-xewka ta’ daharha bil-mus li kull sajjied kien iżomm fil-but, qabel ma jeħlisha mis-sunnara.

Imma dan it-tagħrif siewi l-eroj tagħna ma jafux, għax kellu ġafna aktar affarijiż importanti fil-ħajja li ried ikun jaf. Bħal ngħidu aħna, fejn jista’ jinvesti biex jaqla’ aktar flus. Għaliex kulma kienet biċċa ġħuta. L-ahħar mumenti li ftakar kien lil David ikellmu u t-tfajjjet iduru miegħu sakemm ġħassu jintilef minn sensih. Dan kollu minħabba din il-biċċa ġħuta.